

SF

ericanas

Michael McCollum

ŠUOLIS Į ANTARĮ

400 PASAULINĖS FANTASTIKOS AUKSO FONDAS

Knugute.lt

Michael McCollum
ŠUOLIS Į ANTARĮ

Mokslinės fantastikos romanas

Prieš 150 metų Antario žvaigždė virto supernova ir atkirto kelias žmonijos kolonijas nuo Žemės civilizacijos.

Kapitonas Dreikas ir jungtinis laivynas turi žūtbūt prasibrauti pro radiacinį Antario ūką ir pasiekti Saulės sistemą. Tik tada bus galima pamėginti kartu stoti į mūšį prieš rjalų civilizaciją...

Iš anglų kalbos vertė VLADA BAUBONIENĖ
Serija "Pasaulinės fantastikos Aukso fondas"
400 tomas. Serija įkurta 1990m.

Michael McCollum ANTARES PASSAGE
Arizona, Sci-Fi Arizona, 1987

Copyright © by Michael McCollum, 1987
Cover art copyright © Manchu, 2002

Vertimas į lietuvių kalbą © leidykla "Eridanas", 2007
Elektroninė versija © Knygute.lt, 2011

ĮŽANGA

Ši žvaigždė Galaktikos platybėse atsirado palyginti vėlai. Didžiulis vandenilio debesis, sunkio jėgų veikiamas, palaipsniui gniaužėsi ir mažėjo. Kai debesis pakankamai sutankėjo, temperatūra jo viduje pakilo, ir po kurio laiko branduolys ėmė spinduliuoti matomą spektro dalį. Vieną dieną branduolio temperatūra pasiekė tokį lygį, kai vandenilis virsta heliu. Būtent tą akimirką juodoje kosmoso gelmėje sužibo nauja žvaigždė.

Milijonus metų tarsi milžiniškas švyturys spindėjo ši žvaigždė galaktinės erdvės viduryje, savo ryškumu tūkstančius kartų lenkdama kitas, mažesnes žvaigždes. Suprantama, kad toks jėgų švaistymas nieko gero nedavė. Tuo metu, kai kiti šviesuliai savo energijos atsargas naudojo palaipsniui dešimtis milijardų metų, ji sugebėjo išseikvoti visą turimą vandenilį mažiau nei per vienerius gigametrus. Iki to laiko, kai afrikietiškosose savanose atsirado pirmieji šiuolaikinio žmogaus protėviai, žvaigždė išnaudojo beveik visas vandenilio atsargas, ir branduolinė krosnis joje užgeso.

Termobranduolini reakcijai nutrūkus, žvaigždė vėl ėmė gniaužtis. Branduolys greitai sutankėjo, sutvirtėjo, jo viduje temperatūra taip pašoko, jog po kelių sekundžių helis staiga pradėjo virsti anglies junginiais. Branduolinė krosnis vėl ėmė veikti, tačiau šį kartą vietoje kuro ji naudojo nuo praėjusio ciklo likusius pelenus. Kadangi naujoji liepsna buvo dar kaitresnė už ankstesnę, kuro atsargas žvaigždė, žinoma, išsikvojo dar sparčiau. Šviesulys išplatėjo - didesnis paviršiaus plotas leido greičiau atsikratyti energijos pertekliaus. Jam plečiantis prasidėjo išorinio sluoksnio atvėsimas, be to, keitėsi ir žvaigždės spalva. "Karjeros" pradžioje žvaigždė spindėjo akinančia baltai žydra spalva; o dabar matomas jos spektras tapo gelsvai žalias.

Ir tada, kai Žemėje atsirado pirmosios žemdirbių bendruomenės, žvaigždė vis dar greitindama tempus degino helį. Jo atsargoms išsekus, prasidėjo naujas susitraukimo ir įkaitimo ciklas. Šį kartą degimo šaltinis buvo anglies junginiai. Kaip ir anksčiau, naujas kuras davė daugiau energijos ir, kad atsikratytų jos pertekliaus, žvaigždė buvo priversta dar labiau plėstis. Kai jos skersmuo pasiekė keturių šimtų Saulės skersmenų dydį, žvaigždė pakei-

tė spalvą: iš geltonai žalios ji tapo raudonai oranžine.

Kuomet žmonės pirmą kartą nukreipė į šią žvaigždę savo teleskopus, ji jau buvo toli gražu ne pirmos jaunystės. O kai praėjus keliems šimtmečiams kosminiai laivai pasiekė jos apylinkes, jie užfiksavo galingą neutrino spinduliavimą - gerokai galingesnę nei anksčiau buvo manoma. Piršosi tik viena pakankamai liūdna išvada - šviesulio dienos jau suskaičiuotos. Tiesa, žvaigždžių laikas skaičiuojamas skirtingai negu žmonių, todėl niekas nenumanė, jog atomazga ateis taip greitai.

2512 metais rugpjūčio 3 dieną 17 valandą 32 minutės Galaktikos laiku žvaigždė išsikvojo paskutinius anglies junginių kuro atomus. Po kelių sekundžių vėl prasidėjo susitraukimo ir įkaitimo ciklas. Šį kartą reikalai buvo daug prastesni. Dabar branduolys buvo sudarytas iš geležies, kuri nepasiduoda termobranduolinei reakcijai, be to, jos branduoliui išlydyti reikia papildomų energijos šaltinių.

Kai žvaigždės branduolys atvėso, ilgalaikė jos kova su traukos jėgomis baigėsi. Branduolys vėl ėmė gniaužtis. Šį kartą procesas buvo lemtingas. Milijardai tonų cheminės medžiagos susispaudė į nedidelį kamuolį, tokiu būdu iš-

laisvindami per tūkstantmečius susikaupusį didžiulį energijos kiekį. Energija virto karščiu, ir branduolio viduje temperatūra neregėtai pakilo. Dalis šio karščio prasiskverbė į vidinius dujų sferos sluoksnius, kur buvo likęs neišeikvotas vandenilis. Prasidėjo audringa termobranduolinė reakcija. Kiekvieną akimirką žvaigždė išmesdavo tokį energijos kiekį, kokio nebuvo išspinduliavusi per visą savo ankstesnio gyvavimo laiką.

Liūdna pabaiga netruko ateiti. Žvaigždė suprogo. Tokio masto kosminės katastrofos pasitaiko nedažnai - bent jau žmonijos istorijoje.

1

Po komercinio reiso valtis nusileido kosmoso uoste ant pakilimo ir nusileidimo tako. Už iliuminatoriaus stiklo buvo šviesus saulėtas vidurdienis, bet violetiniame Altos danguje matėsi Antario Ūkas. Nuo to laiko, kai akinantis supernovos sprogo blyksnis nušvietė Altos dangų, praėjo jau treji metai. Ir nors žvaigždės spindesys nublanko, dar ne vieną dešimtmetį jai buvo lemta išlikti šviesia dėme net ir dieninio dangaus fone.

Atsisegęs diržus, kapitonas Ričardas Artūras

Dreikas pakilo iš vietos, siekdamas gulinčio ant lentynos kelioninio krepšio. Aplinkui buvo įprastas tokiais atvejais sujudimas. Daugelis jau išsirikiavo prie pagrindinio išėjimo kantriai laukdami, kada prie valtės šliuzo priartės trapas.

Dreikas buvo vidutinio ūgio, tvirtas, stiprus, geros fizinės formos. Trumpai kirpti jo plaukai - kaip ir daugelio kosmoso laivyne - smilkinuose jau pradėjo žilti. Žalių akių kampučiuose šakojosi raukšlėlės, o vieną antakį į dvi neįlygias dalis dalijo balkšvas randas.

Kapitonas tarsi sėlindamas pajudėjo praėjimo link. Gracingi jo judesiai išdavė, kad šis žmogus įpratęs manevruoti staigių pagreičio ir gravitacijos pasikeitimų sąlygomis.

Keleiviai lipo iš valtės vėžlio greičiu. Kiekvienas jų eidavo iš pradžių į bagažo skyrių pasiimti savo daiktų, todėl galiausiai praėjime susidarydavo kamščiai. Kitokiomis aplinkybėmis kapitono kantrybė jau seniai būtų pasibaičiusi, bet tik ne šiandien. Praleidęs šešis mėnesius nuobodžioje ir ankštoje valtyje, kvėpuodamas pelėsiais atsiduodančiu mišiniu, kurį čia vadino oru, dabar jis netgi džiaugėsi, kad užtruko. Kada gi dar turėsi tokią galimybę - štai taip stovėti ir mėgautis besiskverbian-

čiomis pro šliuzo angą gaiviomis oro srovėmis.

Pagaliau kapitonas žengė žingsnį ant trapo ir nuėjo į kosmoso uosto pastatą. Eidamas pro žmonių minią, - kažkas ką tik nusileido kaip ir jis; kiti dar laukė savo reiso, - Dreikas netikėtai išgirdo, kad jį pašaukė pažįstamas balsas:

- Ričardai!

Dreikas atsisuko ir po akimirkos atsidūrė moters glėbyje. Rankos apsviję jo kaklą, lūpos padovanojo svaiginantį bučinį. Jam nieko kito nebeliko, kaip tik atsakyti į pasisveikinimą su tokia pat aistra. Netrukus jis, gudriai šypsodamasis, patraukė į šalį merginą, kurios aistringumas, atrodė, neturi ribų.

- Atleiskite, mis. Argi mes pažįstami?

- Ir dar kaip! - atsakė Betanė Lindkvist apsimestinau griežtu tonu. - Ar tu jau pamiršai, kad mudu paskyrėme pasimatymą prie altoriaus?

- Štai kaip? Kai aš paskutinį kartą tavęs apie tai klausiau, tu, kiek pamenu, mėginai išvengti tiesaus atsakymo.

- Puikiai žinėjai, kodėl taip elgiausi. Pakaks su manimi ginčytis, nes aš imsiu ir apskritai viską užmiršiu.

- Jūsų valia, mis, tikrai, man rodosi, kad altorius ir visa kita - tai jūsų sumanymas.

- Tokiu atveju, sere, jūsų atmintis šlubuoja. Tai tu džiaugiesi mane matydamas?

- Galima pagalvoti, kad pati nežinai. Verčiau pasitrauk žingsnelį atgal, leisk man į tave pasižiūrėti.

Dreikas atsitraukė nuo Betanės grožėdamasis ja. Mergina buvo beveik jo ūgio, gražaus sudėjimo, kiekvienas jos judesys dvelkė gamtos dovanota gracija. Taisyklingų bruožų veidą gaubė kaštoniniai dengiantys pečius plaukai. Žalios rytietiškos formos akys, išsišovę skruostikauliai. Betanė nusišypsojo, ir ant jos skruostų atsirado simpatiškos duobutės.

Apžiūrėjęs nuotaką nuo galvos iki kojų, Dreikas vėl stipriai priglaudė ją prie savęs.

- Viešpatie, tu dar labiau išgražėjai!

- Dėkoju, sere. Galėčiau ir jums pasakyti tokį patį komplimentą.

- Aš neprieštarauju. Sakyk, iš kur tu sužinojai apie mano grįžimą?

- Aš visur turiu savų žmonių.

- Įsivaizduoju. Ne, aš rimtai. Kas tau pasakė? Aš net ir pats nežinojau, koku laivu skrisiu. Viskas paaiškėjo likus vos kelioms valandoms iki mano išvykimo iš Felisičio bazės.

- Rytoj Admiralitete Parlamentas svarstys

projektą "Šuolis į Pragarą". Aš buvau įsitikinusi, kad tu būtinai sugrįši dalyvauti pasitarime.

- Bet tai turėtų būti slapta informacija.

- Tik ne man. Aš taip pat esu pakviesta.

- Tu?

- Nepamiršk, kad aš esu oficiali Žemės ambasadoriaus atstovė.

- Ak, taip! Dabar aš prisiminiau, kodėl mes vis negalime susituokti. Tu kažką kalbėjai apie savo pareigą dėdei...

- Hm, ar tik nepyksti, širdele mano?

- Na, gal šiek tiek.

- Kaip miela.

- Neišsisukinėk. Iš kur sužinojai, kad aš paskrisiu šiuo reisų?

- Iš dėdės.

- O jis iš kur?

- Dabar jis turi biurą ant Parlamento Kalvos. Ten ir nenorėdamas sužinosi.

- Bet informacija galėjo būti klaidinga.

Betanė gūžtelėjo pečiais.

- Jei reikėtų, aš galiu kasdien vaikščioti į kosmoso uostą, kad ir visą mėnesį prieš kiekvienos valties atvykimą.

Ji dar tvirčiau apkabino Dreiką ir pabučiavo jį

nosį.

- Ričardai, aš taip džiaugiuosi, kad tu sugrįžai!

- Aš irgi, - atsakė jis, panardindamas veidą į jos plaukus. Kurį laiką taip pastovėję, jie paleido vienas kitą iš glėbio.

Dreikas giliai atsiduso:

- Na, ką gi, gal eime ieškoti mano bagažo?

- Tinka, - atsakė Betanė.

Jie tyčia nepasinaudojo judančiu takeliu, o susikibo už rankų ir nužingsniavo ilgu koridoriu. Dreikas eidamas kažką švilpavo, jausdamas jos kūno šilumą. Po ilgo skridimo visi jo pojūčiai pastebimai paaštrėjo. Jis tarsi praregėjo, ir dabar įprastinis uosto sąmyšis atrodė pilnas kažkokios naujos, iki tol nepatirtos prasmės.

Palubėje matėsi keletas didžiulių holografinių ekranų. Vienuose buvo informacija apie keleivinių reisų atvykimo ir išvykimo laiką, kituose - apie įvairias kosmoso uosto tarnybas, trečiuose - apie neseniai įvykusius rinkimus. Pastaroji mažiausiai domino Dreiką. Visas svarbiausias naujienas jis sužinojo ilgo skrydžio iš Felisičio bazės metu.

Dreikas su Betane atėjo iki koridoriaus galo

ir pasuko į kairę, į pagrindinį kosminės stoties pastatą. Toje vietoje, kur dešimtys bėgančių takelių atnešė minias žmonių, po Pagrindinės salės skliautais buvo didžiulis holografinis kubas. Kažkur iš jo gilumos į pasaulį žiūrėjo būtybė, kokią galima buvo pamatyti nebent pačiame baisiausiam sapne.

Teorinius tarpžvaigždinių skrydžių pagrindus suformulavo Baširbenas Suleimanas 2078 metais. Jis buvo vienos iš Mėnulio observatorijų astronomas. Visą savo gyvenimą mokslininkas praleido nustatinėdamas tikslią dešimčių tūkstančių žvaigždžių buvimo vietą ir matuodamas atstumus tarp jų. Po dvidešimties nuolatinio, įtempto darbo metų jis buvo priverstas pripažinti, jog egzistuojančios visuotinės traukos teorijos nepajėgios paaiškinti kai kurių žvaigždžių išsidėstymo toje mūsų Galaktikos dalyje, kurioje yra ir Saulė.

Suleimanas padarė išvadą, kad erdvė išsi-
kreipia ne tik aplink žvaigždes ir planetas, kaip teigė Einšteinas, bet taip pat gali sudaryti klostes išilgai ypatingų linijų, kurios kartais nusitęsia per tūkstančius šviesmečių. Suleimanas išsakė prielaidą, kad šios klostės prasi-
deda didžiulėje juodoje skylėje, esančioje Ga-

laktikos centre, iš kur driekiasi toliau, išsišakodamos išilgai susirangiusios galaktinės vijos. Vėliau mokslininkas pastebėjo, kad, jei tokios klostės kelyje atsiranda žvaigždė, jos spinduliuojama šviesa fokusuojasi lygiai taip pat kaip šviesos pluoštas didinamajame stikle. Jei fokusas pakankamai koncentruotas, erdvėlaikio audinyje atsiranda šviesi dėmelė - iškreipimo fokusas.

Praėjo dvidešimt metų po Suleimano atradimo, ir mokslininkams pavyko įvairuoti kosminį laivą tarp dviejų tokių fokusų Saulės sistemoje. Tuo pat metu pagal tam tikrą schemą jie atpalaidavo didžiulį energijos kiekį. Tos energijos pakako, kad laivas, judėdamas išilgai klosčių, akimirksniu atsidurtų už dvylikos su puse šviesmečių nuo Saulės, Liuteno žvaigždės sistemoje.

Po šių įvykių žmonija jau nebegalėjo nustygti vietoje. Silpnas upeliukas virto galingu srautu - prasidėjo didžioji migracija. Migracijos kryptį apsprendė klosčių, tiksliau, iškreivintos erdvės - taip paskui pradėjo vadinti klosčių ir fokusų visumą - išsidėstymas. Kai kurios žvaigždės turi tik vieną tokį fokusą, kitos - po du, tris ir net daugiau. Pačios turtingiausios buvo didžiosios žvaigždės - jos tiesiog "prisėjo" aplink sa-

ve iškreivinimo fokusų, kuriuos vėliau imta vadinti perėjimo taškais.

Nenuostabu, kad erdvė aplinkui tokias žvaigždes virsdavo savotiška kosmoso kryžkele. Žmonių apgyvendintame pasaulyje tokiu čempionu pagal perėjimo taškų skaičių tapo raudonai oranžinė superžvaigždė Antaris. Šeši tarpžvaigždiniai portalai pavertė ją pagrindiniu artimųjų žvaigždžių sistemų, žinomų bendru Antario sistemos pavadinimu, perėjimo punktu.

Kai 2512 metais rugpjūčio 3 dieną Antaris susprogo akinančiu blyksniu, šio įvykio pasekmės buvo lemtingos ne tik žvaigždę supančiai erdvei. Sprogimo metu išsilaisvinusi energija buvo tokia galinga, jog sudrebino patį erdvėlaikio audinį, o drauge ir iškreivinimo linijas, išsidėsčiusias kelių šimtų šviesmečių spinduliu. Vienose sistemose jos pasislinko iš vietos, kitose atsirado ten, kur iki šiol jų nebuvo, arba, priešingai, - išnyko be pėdsakų.

Nykštukinę žvaigždę F8, labiau žinomą kaip Valeriją, ištiko dviguba nesėkmė. Nutolusi nuo Antario tik per 125 šviesmečius, ši sistema, astronomų nuomone, buvo tarsi "kosminė aklavietė" - ji teturėjo tik vieną perėjimo tašką....